

БИБЛИОТЕКА ЖДРАЛ

Књига 9

Игор Браца Дамњановић ДИБ

НИШТА ЛИЧНО
афоризми

Ждрал
Нови Сад
2020

За писање сатире морате имати ону ствар.
Мозак!

Ми не смемо да умремо од глади.
Ко ће после да храни пола Европе?

Премијер или председник?
Исти ђаво!

Логично је да ће мртви гласати
за владајућу странку.
Она их је и сахранила!

Немојте псовати домовину.
Може мајка да вам буде!

Политичари добро једу,
али су им резултати и даље мршави.

Остали сте без речи?
Па што не кажете?!

Рудари у Србији су дотакли дно.
Да ствар буде гора,
терају их да копају даље.

Наш народ је патриотски растројен.

Вођа је рекао да морамо кренути од нуле.
Дакле, од њега све почиње.

Волим да радим с вредним људима.
Они раде за двојицу.

Написао је роман против власти,
али га није објавио.
Мора још да одлежи.

Зато што свако може да ради шта хоће,
нико ништа и не ради!

Народ је од њих очекивао много.
Али, не баш оволико.

Хулигани неће владати градом.
Сва места су већ попуњена.

Ни не помишљајте да вам је срећа коначно
закуцала на врата.
То су страначки активисти!

Доделите и њему пензију.
Мора и он од нечег да умре!

Имамо мигрантску кризу.
Не знамо где бисмо пре побегли.

Политичари се понашају природно.
Као да су тек сишли с дрвета.

Од писања тренутно не може да се живи.
Од тога се живи вечно.

Раније сам се плашио да нећу стићи,
сада не стижем да се плашим.

За петама су нам.
Стали смо им на жуљ.

Чувам стражу.
Крадите!

Одлично имитирам политичаре.
У Србији је најлакше глумити будалу.

Мајка Србија зове,
не окрећи се, сине!

Једнога дана ћемо увозити памет.
Само нико неће знати како се користи.

Сатиричара боли за све.
Зато и пише о свему што га боли.

Косово добило позивни број!?
Ало, бре!

Вођа је сидро стабилности.
Вуче државу на дно.

Ако уђемо у Европу,
на шта ће то да изађе?!

Нема потребе да народу замазујете очи.
Он и овако не види даље од носа.

Перу улице.
Изгледа да је опет долазило оно ђубре?!

Прво се удруже,
а онда поделе народ.

Није тачно да политичари не могу ништа
да ураде преко ноћи. Могу да краду.

Лако је вођи да игра шах.
Јер само он вуче све потезе.

Морамо више радити око уласка у НАТО.
Не можемо чекати да нам све падне с неба.

Вођа је изјавио да је рад на ауто-путу
у току и да му се ближи крај.

Они што треба да буду затворени,
отварају фабрике.

Ваше бомбардовање нисмо запамтили,
можете ли да поновите?

Морамо сачувати демократију.
За успомену.

Народ ће стезати каиш док не пукне!

Када је у држави пакао,
народ је на казану.

Ми Срби нисмо лењ народ,
али ме мрзи да се објашњавам.

Академици и даље ћуте.
Неки су захваљујући томе
и постали академици.

Знаћемо шта нам доноси дан, а шта ноћ
тек када престанемо да жмуримо.

Овде нема цензуре.
Тишина тамо!

Ко ће ући у нову владу?
Питај бога!

Сви политичари су исти.
То је оно што их разликује
од обичног народа.

Није тачно да ми нећемо да радимо.
Ево, ја до сутра могу да ти причам о томе.

Не вуци ме за језик.
Ујешћу те!

Вођа прича да се убија од посла.
Само га још то одржава у животу.

А оног што преноси утакмицу,
нећу ни да коментаришем!

Наши политичари нису мађионичари,
али могу да учине да новац народа нестане.

Дићи ће нас из пепела.
Да имају чиме да се посипају.

Код нас је мрак тотално завладао.
Сви би да буду звезде.

Ни мрава ниси згазио?
Па куда гледаш!?

Он је политички затвореник.
Годинама не излази из скупштине.

Није вођа луд,
само се прави – да је вођа.

Имао је меру.
Док му је нису узели.

Не причајте ми о ГМО храни.
Ја то не могу да сварим.

Ма, не умишљам ја да сам Бог.
Веруј ми!

Од предизборних обећања се не живи.
Од њих се умире од смеха.

Све ми добро иде осим ње.
До ње ми је стало.

Веома су напредни.
Они сваки канал претворе у ров.

Ко каже да немамо!?
Скупља се у нама већ годинама!

Овде се зна шта се не сме.
Не сме да се зна!

Више не препознајем дворску луду.
Понаша се као вођа.

Неке наше писце треба читати
између редова.
Оно што у редовима напишу,
није за читање.

Чувајте овце,
да овце не би чувале вас!

Било би нам равно до Косова,
да је Косово наше!

Пољопривреда нам је умрла.
Лака јој земља.

Предизборне плакате лепе
и по саобраћајним знацима.
Упозоравају нас да пре него што скренемо,
гласамо за њих.

Лако је ономе ко образа нема
да потури и други.

Таман када је паметан решио да попусти,
луди су прешли на његову страну.

Наши политичари јесу мали,
али су већ научили како се пузи.

Влада Србије ће најкасније
за четири године окончати преговоре
с Европском унијом.
Народ ће окончати још раније.

Срби културу чувају у бочицама.
Да се зараза не прошири.

Политика је грана филозофије
на којој увек извиси народ.

Затворени смо у сопственој држави.
Земљо, отвори се!

Након информативног разговора у
полицији, морали су да га обраде у
фотошопу. Да би мајка могла
да га препозна.

Лажна дојава о бомби
њима је ударна вест.

Прстеновао бих је,
али она је девојка на своју руку.

Ако ви не изађете на изборе,
они ће опет ући у скупштину.

Избори су прошли у мирној
и демократској атмосфери.
Нико није ни писнуо.

Вођа мора пасти.
Ударила му је слава у главу.

Код нас нема аутоцензуре.
Све што вођа каже, ми напишемо.

Овакви политичари неће далеко догурати.
Евентуално до парламента.

Храна у скупштинском ресторану
продаје се јефтино.
Баш као и они који се њом хране.

Радујем се што је комшија купио кола.
Сад и њему може нешто да цркне.

Политичар не даје изјаве за новине.
Шта рећи!?

У лудници је боље него у скупштини.
У лудници се нико не прави паметан!

Иако су поплаве прошле,
на том каналу и даље даве људе.
Јер, народ увек мора бити у току.

Опозиција би му изашла на црту,
да он није прешао све границе!

Мене политика не интересује.
А за кога ћеш да гласаш?

Верујем у правду.
Тата ми ради у суду.

Писао бих нове афоризме
да су други дошли на власт.
Ове су већ сви прочитали.

Не питајте народ за кога је гласао.
Он не зна ни када је гладан.

Цабе сте крчили.
Овде и зидови имају уши.

Спустили смо праг толеранције.
Због тога може да нас гази ко год хоће.

Лепо су се нашли.
Слепи народ и вођа
с мрачном прошлошћу.

Наш канал нема програмску шему.
Можда бисмо ту могли убацити вођу?!

Кажу да ће нам бити боље.
Најбоље је кад ништа не кажу.

Имамо владу из сенке,
а и народ нам се назире.

Необразовани треба да напусте
посланичке клупе.
Задњи је час!

Ако и наш вођа направи зид,
срушићемо га!

Овај парадајз је ГМО. Је л' треба то
пластичније да вам предочим?

Погледао је смрти у очи.
Била је то љубав на први поглед.

Тачно је да нису убијали народ.
Толико тачно да нема више ко
да им противречи.

Знам да је љубав слепа,
али дођи барем да те видим!

Она је моја потреба, она је посебна.
А ја сам човек с посебним потребама.

Кад је вођа ђубре,
земља је неплодна.

Оставила ме је девојка.
Сад никако не могу да пронађем
пут до куће.

Не клањајте се малим боговима.
Спустићете се на њихов ниво.

Бога не молиш?
Сила си?!

Влади је овај народ добро познат.
Већ га је пљачкала у претходном мандату.

Није важно оно што си рекао,
важно је оно што си прећутао.
Оно што си рекао, важно је другима,
оно што си прећутао, важно је теби.

Од неких људи се не можеш сакрити.
Нађу те чак и у свом ормару.

Прочитао сам вас.
Сад могу да пишем о вама.

Чувају га као мало воде на длану.
Док не ожедне.

Нема разлике између политичких кампања
и нацистичких рација.
И једне и друге су вођене
од врата до врата.

Носите се!
Нисте више у моди.

Када волиш,
ништа те не мрзи.

Пишем о голим женама.
Шта ћу када ми се теме саме намећу!?

Многи политичари
су одавно изашли из моде,
али су поново ушли у скупштину.

Не треба ми знање страног језика.
Умем ја да плујем и на странце.

Ако ћемо да се лажемо,
верујем вам.

Отворили су фабрику.
Да изнесу шта је преостало.

Наравно да странци боље знају
нашу историју, него ми.
Они су је и писали.

Европа нам дише за врат,
али ћемо јој ускоро изаћи на нос!

Он је моја крв,
ал' пустимо то!

Ко каже да владине мере немају успеха!?
Народ се данас више плаши него јуче!

Учитељ каже да је Њутну пала
јабука на главу.
Тим научницима свашта пада на памет.

Поплаве неће угрозити политичаре.
Они живе на високој ноzi.

Ширење оптимизма је моја
ужа специјалност.

Жене имају женске проблеме.
Мушкарци имају жене.

Чудне су жене.
Једна каже ошишај се,
друга, ко те шиша.

Тог болесника су послали на опоравак.
У скупштину!

Ко хоће да му види леђа,
мораће то да му каже у лице.

Враћају нас у прошлост,
јер су напредни.

Волео је само глупе жене.
Једино су оне мислиле да је паметан.

Дошло је време да ни овај неће да оде!

Вође већ неколико дана нема на ТВ-у.
Угасио га је!?

Кинезима је ово година мајмуна.
Нама је то сваке четврте.

Да би град сијао,
село мора остати у мраку.

Добар афоризам је онај који описује лоше.

Не сумњам у њихову стручност.
Ја је се плашим.

Данас сам пребацио норму.
Муко моја, пређи на другога.

Политичари су брзо скупили
потписе за кандидатуру.
Лако је то кад је народ неписмен.

Уколико желите да заузмете замак,
освојите принцезу.

Власт није свесна своје снаге.
Не зна где удара!

Болесници на власти су нам дали наду.
А ми смо је узели здраво за готово.

Па шта ако смо пали с коња на магарца.
Важно је да чврсто стојимо
на својим ногама.

Ако ничија није горела до зоре,
то значи да смо га ми угасили?

Наш вођа је као локомотива.
Вуче народ у пропаст.

Отишао сам да бацим ђубре.
Враћам се после гласања.

Када уђемо у НАТО,
чуваћемо своје наоружање.
Немамо ми бомби за бацање.

Ми смо војно неутрални.
Нас може да гази ко хоће!

Спреман сам за предизборну кампању.
Устао сам на леву ногу.

Код нас ГМО још увек није уродио плодом.
Потребно је још неко ђубре да га подржи.

Неколико писаца се договорило
да заједно наступају и сав новац од карата
поделе на равне части. И ником ништа.

Пазите шта желите.
Политичари ће вам и то обећати.

Вођа је изјавио да је студентима тешко.
А они знају да ни њему није лако.

Овде није лако бити оптимиста.
Ови превише обећавају.

Пензионере пред изборе шаљу у бању.
То им је јефтиније него да их из гробова
довлаче на гласање.

Политичари не мисле на народ.
Давно су они ту бригу пребринули.

Народу који виче да је гладан
власт је неми сведок.

Какав сам ђак?
То вам је одлично питање!

Не говорите вођи
да је највећи нарцис у земљи.
Примиће се!

Живот је полигон за други свет.

Тајкуни не враћају узете кредите.
Морају и они од нечег да живе!

Онима који плагирају туђе текстове,
треба преписати неки лек.

Вођи су поклонили икону
с његовим ликом.
То је слика и прилика нашег народа.

Народ би изашао на изборе,
али нема шта да обуче!

Кад иде крава, нек иде и уже.
То је изборна воља грађана.

Добили смо нову владу.
Благо њој!

Обећали су да народ неће бити гладан,
ако они дођу на власт.
Обећање лудом гладовање.

Неки афористичари су као кисела вода.
Из дана у дан све блажи.

Направио је промену у својој глави.
Забио ју је у песак!

Министре, останите на том месту.
Ионако ту треба да стоји саксија.

Гастарбајтери нису ништа уложили
у ову земљу.
Чак су и кости оставили иностранству.

Моји афоризми су бољи од времена
у којем живим.

Он је наш великан.
Због тога није могао да уђе у историју.

Иако се не скида с телевизије,
народ никако да увиди да је цар го.

Наши интереси су такви
да нас ништа не интересује.
И бранићемо своје интересе!

Срби су лоши глумци.
Не умеју да глуме да им је лепо.

Нисмо знали да ћутимо, а требало је.
Не да ћутимо, већ да знамо.

Одустао сам од факултета.
Хоћу и ја да будем министар.

Политичари не треба да летују
у иностранству.
Они треба да одмарају кости у земљи.

Узели су правду у своје руке.
Нема правде!

Први пут те видим у животу,
али све си лепша и лепша!

Закон читајте док сте на путу.
Можда налетите на неку рупу.

Обећајте нам да више нећете давати
предизборна обећања.
И барем то испуните!

Оборио сам им рекордну гледаност.
Срушио сам телевизор.

Имам стални посао и плату,
а и добар смисао за хумор.

Комшија целу ноћ гледа ријалити.
Непријатељ никад не спава.

Нико вођи не ради иза леђа.
Само му помажу да навуче кошуљу.

Вратили бисмо се селу
да нам путеви нису зарасли у коров.

Ти си мој смисао.
Стварно нема смисла.

Верујем политичаркама.
Имам покварену машту.

Вођа нам је глумачки сазрео.
Више не обраћа пажњу на публику.

Изгубљен случај се најлакше пронађе.

Бацали смо бисере пред свиње.
А онда смо их појели.

Убио се на десетом спрату.
Одувек је пуцао на високо.

Поред оволико гробаља,
Велика Србија нам не гине!

Одвојени од матице, зује светом.

Дебели не примећују вишак килограма.
Пуни су себе.

Не проспипајте памет.
Требаће вам за испирање мозгова!

Џабе што народ стеже каиш
кад гаће саме спадају.

Тај боксер је прави удварач.
Жене просто обара с ногу!

Купио сам ташти сандале.
Удобне су до бола.

Сваки човек им је важан.
Праве масовну гробницу.

Многи новац крију у сламарици.
Ја своје благо чувам у брачном кревету.

Спавам на улици.
Што на уму, то на друму.

Немојте нас више ложити.
Овде је као у паклу.

Верници се крсте левом и десном,
док неверници краду обема рукама.

Трпећемо док нас убијају,
јер трпљен је спасен.

Рекао је да је полиција грозна.
Сада га прати лош глас.

Она не излази никуд.
Стално ми је у глави.

Већ шију одело за нове раднике.
Кошуље ће се закопчавати на леђима.

Успоставили смо добре односе
с великим силама.
Једни нам заврћу уши, други гас.

Вођа није заслужио орден.
Глуп је за медаљу.

Немојте нам солити памет,
баците нешто и на путеве!

Волим да играм по својим правилима,
макар и победио!

Људи који се возе градским превозом
не туширају се!
Купају се – у зноју.

Ови нерадници не знају с ким имају посла!

Хоћемо у Европу по сваку цену.
А то ће скупо да нас кошта.

Ближи се деведесетим.
Далеко било.

Добили смо оквирни датум придружењу,
јер ни ови из Европске уније
нису баш тачни.

Попунили смо рупу у буџету.
Пропали смо.

Нису нам потребни страни играчи.
Имамо ми и својих проблема.

Набавио сам пса чувара.
Чувам га за црне дане.

Моја дела се могу наћи
на свим интернет претраживачима.
Али ја сам већ огуглао на то.

Многи политичари немају мозак,
али стално просипају памет!

На Сајму књига нисам купио књигу вицева.
Пљескавица је била маснија.

Он никад не спава.
Због тога и лежи на парама.

На том догађају
било је и високих представника,
али се нису видели од великог вође.

Поскупљење путарине преко је потребно.
Како нам сав народ не би побегао из земље.

Мораћемо да мењамо тактику.
Споро напредујемо – ка дну.

Пукла фонтана на Славији.
Погодила је песма.

Вођа је способан да стално говори
како се овде лепо живи.
То и луд зна.

Смех је лек. Лечите се!

Политичари се морају поправити.
Много су покварени.

Тачно је да се паре беру на дрвету.
Само треба посадити много стабала.

Неће бити рестрикција струје.
И даље несметано можете гледати
у медијски мрак.

Дете је дар за који бисмо дали све.

Немамо море.
Али имамо оне који нас вуку на дно.

Народ је вођу извиждао.
А њега боли уво.

Демократија је ментална болест.
Гласаш и служиш лопове,
а све време мислиш да они раде за тебе.

Наш вођа је музички обдарен.
Тачно зна ко звижди за, а ко против.

Новинари не клече.
Али му једу из руке!

Џаба што је секс бомба
када има кратак фитиљ.

Није препоручљиво да се с члановима
ове владе пењете на терасу.
Склона је паду!

Труд се на крају исплати.
Родиш мечку.

Није наш народ гладан.
Храни се мржњом према вођи.

Дављенику смо пружили сламку спаса,
а он њоме покушава да испије океан.

Моја жена је старомодна.
Већ годинама држи истог швалера
у орману.

Џаба што три пута мери
када закида на кантару.

Вођин задњи воз је стигао на време.
Тачно пред изборе.

Време је да сиђете.
Попели сте се народу на главу.

Пензионери нису гладни.
Кад год играју шах,
вођа пусти да поједу неку фигуру.

Моја девојка мора да пази на линију.
Полаже возачки испит.

Због изградње пруге
народ је на прагу сиромаштва.

Реците нам да ли сте у НАТО-у?
Или треба да погађамо!?

Придружили смо се НАТО-у.
Изгледа да нас нису довољно тукли
кад је требало.

Насмејали су нас до суза.
А онда је смех престао.

Уколико вас још није удавио,
не мењајте канал!

У сигурним смо рукама. Ови када шчепају,
не пуштају док нас не удаве.

Ми смо војно неутрални,
али допуштамо да се велике силе
препуцавају преко нас.

Мотика је мотка са срећним крајем.

Пронашао сам инспирацију.
С другим у кревету.

Ко је гладан, није сав свој.
Мало је и његов!

Политичари не би требало да рачунају
на сигурне гласове пензионера.
С њима никад није сигурно.

Како је планирано, неке кафане до даљњег
неће мењати имена, али ни столњаке.

Не бисмо стигли догде
да нас није понела атмосфера.

Странка му је постала кућа.
Зато и нема кућно васпитање.

У њиховој странци има и стручних људи.
Један се јуче попео на бандеру
да окачи плакат.

Једни мисле да Србија иде у добром смеру.
Други контрирају.

Треба нам више патриотизма.
Овај је мало плаћен.

Све је спремно за изборну трку.
Али су неки политичари испали из форме.

Раде путеве пред изборе.
Они ће све да ураде само да стигну
до још једног мандата!

Много су јаки.
Због тога им је народ као ударен.

На изборима у Србији сви су добили.
Амери, Руси и Енглези...

Власт и опозиција су исти.
Не зна се ко је гори.

Толико велики број људи је гласао
за владајућу странку
да је то просто невероватно.
Више просто него невероватно.

Док вођа лечи своје бубице,
не сме ни мува да се чује.

Некоме фотеља, некоме пелене.
Зависи чија је задњица у питању.

Вођа нам не мисли добро.
Вођа уопште не мисли!

Европа нам постепено отвара
делове поглавља. Можда би најбоље било,
кад нам већ испирају мозак,
да нам целу главу отвори одједном!?

Увреда је метак који не промашује.

Пронашли су нафту.
Црно им се пише.

Никад нисам волео да правим будалу
од себе. А онда сам се оженио.

Није тачно да се у Србији не зна
шта носи дан, а шта носи ноћ.
Фантомке су за то најбољи доказ.

Први пољубац је тетоважа на срцу.

Док вођа прича, сниматељу се тресу руке.
Као да је у деведесетим!?

Биће и од њих нешто.
Да не кажем шта.

Сада је преломно време
за економски опоравак Србије.
И то народ већ осећа на својим плећима.

На чијој је вођа страни,
ђаво ће га знати!

Гладан је као пас,
али и даље остаје веран владајућој странци.

Пресече ме,
рече врпца.

Немојте питати шта је власт урадила за вас.
Када је ова власт у питању,
најбоље је да ништа не питате.

Па шта ако вођа није завршио факултет.
Он се годинама учио на народу.

Овде нам добре комшије не требају.
Преко су нам потребни.

Све треба гледати очима детета.
Ал' како од суза!?

Не морате куповати усисивач.
Вероватно већ у кући имате ствари
које скупљају прашину.

Батина има два краја,
али ко је са женом изашао на крај?

Немојте нам помињати бојеве главе.
Ми смо народ кратког фитиља.

Његове књиге су корисне.
Скупљају прашину.

Не покушавајте да смањите број посланика
на разумну меру, јер у том случају,
неће остати ниједан!

Прва брачна ноћ је задњи дан пре мрака!

Они би по сваку цену да уђу у владу.
Ко их не зна, скупо би их платио!

Сужавају нам видике.
Шире демократију.

Немојте се са мном шалити
да сланина није здрава.
Не волим ја те ваше масне вицеце.

Још мало му је остало до пензије.
До даће још мање.

Не излази ми на очи.
На нишану си!

Вођа је велики мађионичар.
Толики народ је претворио у будале.

Рекли су му да буде мртав озбиљан,
али је озбиљност у међувремену нестала.

Кад им свирају химну, они не стоје.
То ти је да седнеш и да плачеш.

ЕУрека!
Удавиће нас!

Свануће и нама.
Па макар и под свећом.

Не пишем афоризме на газдин рачун.
Кућа части.

Девојка ме вара.
С њом више не играм карте.

Кад је неко пун себе, не види друге.
Од стомака.

Преварио сам девојку.
Оженио сам се њоме.

То што се моја жена закопчава на леђима,
не значи да је луда. Таква јој је хаљина.

На испиту студенти су мирни као бубице.
Просто се претворе у уво.

Ако још нисте потонули,
не мењајте канал.

Очистио сам и ову годину.
Још годину, па бришем!

Све што ви кажете обичне су лажи.
Истина је само оно што ми прећутимо.

САТИРИЧАР САДАШЊОСТИ И БУДУЋНОСТИ

Док је хаику врста „бонсаи поезије”, афоризам је најмања прозна књижевна форма у којој су заплет, радња и поента концентрисани на минималном простору. Афоризми се стварају према вајарској технологији: „Узми материју и одбаци све непотребно!” Оно што остане је афоризам. Управо се ових златних правила придржавао и Игор Браца Дамњановић Диб док је осмишљавао и записивао мисли за књигу пред нама. Ово је, дакле, прва збирка афоризама младог аутора, али је он добро познат љубитељима најкраће књижевне форме који су имали прилике да читају његове радове у домаћим, регионалним и европским новинама, часописима и порталима.

Дамњановићева сатира је, колико специфично српска, толико и општељудска и универзална, због чега је одлично прихваћена и разумљива у већем броју земаља у којима је преведена и објављена. Његово сатирично стваралаштво је бунтовничко и младалачко, али и веома зрело, пошто га одликују леп стил, писменост, вештина изражавања, суптилност, рафинираност, ерудиција и читалачко искуство. Осим, сатиричних, политичких, критичких и друштвено ангажованих афоризама, овај аутор исписује и оне који бисмо могли назвати филозофским, односно мудростима својственим искусним и осведоченим мислиоцима. Из Дамњановића

афористичара често проговара Дамњановић песник и зато у резултату добијамо афоризме који су фузија поезије и мудрости. *Од писања тренутно не може да се живи. Од тога се живи вечно.*

Афоризам се обично састоји од једне или две реченице. Тачно, афоризми Франца Кафке понекад су мале приче. Али афоризам може бити и једна реч која изражава одређено значење. Већина Дамњановићевих афоризама заснива се на контрасту. *Узели су правду у своје руке. Нема правде!* Између два пола ствара се напон који експлодира као детонатор у облику поенте. Дамњановић исмева, али не понижава, критикује директно, али не и *ad hominem*, замера оправдано, а не малициозно и – умешно користи хумор за разблаживање директне критике, јер би у противном сатира изгледала као проповед. Дамњановићев хумор је интелектуалан, али без дидактике. Овај аутор оспорава све што није морално, али не моралише. Зато је и јесте типичан представник српског хумора који одушевљава странце, посебно оне са Запада, јер ми, за разлику од њих, уместо антидепресива, користимо афоризме, а уместо одлазака психотерапеуту, посећујемо књижевне вечери хумора и сатире.

Дамњановић брзо и изненада испаљује вербалне ударе који су испољавање концизног, критичког става, с једне стране младалачки осебујног и непатвореног, а с друге зрелог и проживљеног као лично и заједничко искуство у турбулентном и неизвесном времену, испуњеном расапом између обећаног и оствареног. О свим тим државним, по-

литичким идеолошким, социјалним, духовним, културним, моралним и религијским сукобима и ломовима Дамњановић проговара отворено, смело и доследно. *Наши политичари нису мађионичари, али могу да учине да новац народа нестане.* Његови афоризми су језгровите констатације које у другом делу добијају духовито разрешење, било обртом, било значењским померањем ка двозначности, па и вишезначју. Наш писац се свесно концентрише на савремену политичку сцену, друштвене проблеме, унижавање културе, образовања и науке и слом моралних вредности. Аутор својим хумором не жели да изазове само осмех, опуштеност и веселост, већ и просветљење, опомену, горчину, отржењење и запитаност и зато су његови афоризми „блиц тренуци” који осветљавају густу таму и указују на њене поноре и опасности. *Код нас је мрак тотално завладао. Сви би да буду звезде.*

Писати о актуелним друштвеним и политичким догађајима с уметничког становишта није једноставно и врло је незахвално, јер увек постоји опасност да се склизне у банално, профано и дневнополитичко. Таквих изазова клоне се само добри сатиричари, а Дамњановић, несумњиво, припада њима. Иако су догађаји и протагонисти обухваћени афоризмима из ове књиге недвосмислено одређени и препознати, начин на који су интерпретирани и транспоновани чини их универзалним. Наш сатиричар зна када треба „притиснути гас”, а када „повући кочницу”, како би његове инвективе биле смиреније, умивеније, више уметничке и естетске.

Афоризме младог аутора, овенчаног „Младим типаром” и „Вибовом наградом”, краси препознатљивост по особености талента који се уклапа у књижевно достигнуће, јер његов афоризам није пука досетка, већ избрушена порука. Аутор је гноме и сентенце из ризнице *vox populi* обогатио ауторским печатом и дао им димензију више да просијају у руху сатиричарског умећа. Дамњановић је писац профилисане поетике и с даром да реагује тренутно и хируршки прецизно. *Направио је промену у својој глави. Забио ју је у песак!*

Игор Дамњановић није само сатиричар будућности. Он већ сада има своје место у српској савременој афористици, изборено, не само талентом, већ још више великим, промишљеним, упорним, стрпљивим и посвећеним радом, за шта је најбоља потврда књига коју најтоплије препоручујем. Ова књига стварана је дуго, зналачки, с афоризмима уједначеног квалитета, међу којима има изузетних, антологијских, какав је овај: *За писање сатире морате имати ону ствар. Мозак!*

Александар Чотрић

НЕ, НЕ ПУЦАЈ!

Игор Браца Дамњановић ДИБ је заиста посебна појава на књижевној сцени Србије, али и регије бивше СФРЈ. Наиме, познајем га годинама и могу пратити развој од „пилета до пијетла” када су афоризми у питању. И те како рано кукуриче данас, мада је некада, прије десетак година, био тек најавна могућих алтернатива много значајнијим ауторима средње генерације.

Данашњим афоризмима у облику који ДИБ користи недостаје само име/назив и добили би тачан фокус на особу, појаву и/или врсту појавности којима је аутору усмјерен. Ипак, с разлогом изоставља наведено јер је, афоризмима, као усмјеривачима људске пажње и циљ натјерати на промишљање сатиричног облика књижевне врсте. Није циљ само насмијати, већ је циљ промишљати вријеме и мјесто његових афоризама. Због тога су пријемчиви на све просторе заједничке државе Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, јер је иза ње остало толико побачаја, које нико озбиљан не зове државама, да је сатира идеалан жанр у свим њеним облицима, од афоризма до новела. Бранислав Нушић и Бранко Ћопић би данас уживали на сцени заједно с Игором Дамњановићем ДИБ-ом. Због чега?

У обланди загонетке и они су увијали сопствене бомбоне горког, али инспиративног укуса сатире. Не очекујте од мене да издвајам било који

афоризам ДИБ-ов унутар ове рецензије, с обзиром да се његови афоризми морају посматрати као цјелина опорог живота у средини гдје сви облици људске појавности и јесу сатрани да би постали сатиричним обликом како их ДИБ види, али и осјећа.

Суштина афоризма је, како рекох, да натјера на промишљање, али и даље, на акцију. Од промишљања нема ништа, ако народ(и) не устане(у) против тираније данашњих вођа племена на Балкану... Сјећам се. Далеких седамдесетих прошлога стољећа ми смо скупљали за гладну дјецу Бијафре док су њихови диктатори, поглавице њихових племена, уживали у својим ларвама фашистичког шовинизма. Данас је обрнуто!

Управо позивом, индиректним, на борбу, и његови афоризми чине најубојитије оружје, јер је очито да и у Србији, али и у регији, није на сцени демократија већ демонкратија с обзиром да је право уступило тло неодговорности, неодговорност неемпатији а неемпатија класној и људској неједнакости, умјесто да право = одговорност; одговорност = емпатија а емпатија = једнакоправност.

Да бисмо временом дошли и до размишљања о наведеном, потребно је и употребом афоризама, у овом случају ДИБ-ових, радити на медијском описмењавању „стоке која на испашу иде у нади да ће преживјети”, а народом се зове.

Његови афоризми задиру у све поре друштва, гендер, али и појаве свакодневице, у покушају да расвијетле, наизглед безазлено, али у стварности и те како озбиљно, све девијације и алијенације

друштва у Србији. И не само то и не само тамо. Да нагнају на акцију с циљем промјене усмјерене на претку друштва и то не ретроградним фокусом, како то чине владајући већ годинама.

Давно сам написао, још у прошлом стољећу: Оно што мафија ради илегално, политичари раде легално, а ДИБ наставља цјелином афоризама који чине провокативну причу без краја, али с почетком краја ових и оваквих власти на просторима бивше СФРЈ.

Бар се надам, а нада умире посљедња. Не, не пуцај!

Сабахудин Хаџиалић

САДАШЊЕ И ПРОШЛО ВРИЈЕМЕ

Сатирични афоризам национални је специјалитет или, спортским рјечником казано, народна дисциплина српских књижевника. У тој врсти хумористичко-сатиричког стваралаштва писци из Србије, који слиједе пут Нушића, Домановића и иних великана духовите мисли, отишли су барем један корак испред писаца из осталих балканских и европских држава. Да је то тако, потврђује и млади афористичар Игор Браца Дамњановић ДИБ.

Осим што уређује часопис „Шипак”, један од најбољих проноситеља хумора и сатире на нашим просторима, Игор Дамњановић пише одличне афоризме. Ако имамо у виду да је ДИБ тек навршио тридесет година живота, да је освојио престижну награду „Владимир Булатовић Виб”, може се са сигурношћу рећи да је пред њим лијепа будућност писатеља који наставља свијетле традиције српског хумора и сатире.

Афоризми Игора Дамњановића на директан начин и без аутоцензорских захвата и камуфлажа проговарају о битним питањима и болним темама које нагризају и разједају српско друштво у двадесетпрвом стољећу. Ратови из деведесетих година оставили су дубоке посљедице на земљу и људе које се не могу пребрисати никаквом гумицом заборава, нити лажно обећавајућим ријечима локалних и националних вођа. Лоша политика власти настављена је и у поратном периоду тако да је земља,

умјесто стварног прогреса, доживјела пужевски напредак који је многе младе људе одаслао изван њених, још недефинисаних државних граница. У стварносном, а не у зачауреном уставном или зачараном полит-акробатском смислу какав је на унутрашњој и бјелосвјетској сцени.

Суочен с таквим стањем ствари, Дамњановић свој оквирни хумористичко-сатирични програм износи у вишезначном афоризму: *Сатиричара боли за све. Зато и пише о свему што га боли!* Кратко, јасно и довољно, нушићевски и домановићевски мудро и проницљиво да површни читачи, ни након два-три узастопна читања, неће схватити шта им је писац заправо хтио рећи и поручити. Такви, наиме, слиједе пут свога вође, ма куда он ишао, и ма гдје стигао. *Вођа је рекао да морамо кренути од нуле. Дакле, од њега све почиње.* Онима који мисле својим умом, тих и таквих Домановићевих вођа одавно је пун куфер, па траже начина за примјену излазне стратегије у земљи или ван ње. Њима је бјелодано јасно, као и Игору Дамњановићу, да је... *Вођа сидро стабилности ...* и да... *вуче земљу на дно.* А на томе дну већ смо били не баш тако давних деведесетих година.

Лоше политике и још гори политичари захвална су тема и ликови којима се баве хумористи и сатиричари свих држава на свијету. Не постоји дакле ни један оправдан разлог да се њима не баве и наши писци оштрога ума и још оштријег пера и компјутера. Утолико прије, како записује ДИБ, што... *Наши политичари јесу мали, али су већ на-*

учили како се пузи. Пред свјетским моћницима и пред јачима, разумије се. Зато се лако сложити с његовим афоризмом који те наше немоћнике опи-сује у двије просте реченице лако разумљивог значења: *Премијер или предсједник? Исти ђаво!* Наравно, част изузецима. Јер код нас, као и свуда по свијету, уз нечасна правила, постоје и часни изузеци. И људи, такође.

Афористичар не мисли лоше ни о политици нити о свим политичарима. Он се никоме не руга нити било кога од њих грди. Једноставно, његова је задаћа да укаже и на другу страну политичке медаље, на наличје оних који се баве политиком као послом. Оних којима смо на изборима повјерили власт и демократију и који о свему одлучују у наше име, а врло често само у своју корист. Таквих је код нас понајвише. Може се слободно рећи по оној народној: као гљива послјије кише. Због њих ... *Морамо сачувати демократију. За успомену!* Поручује то ДИБ, аргуменујући свој став афоризмом: *Политичари добро једу, али су им резултати и даље мршави. У исто вријеме... Срби једу месо које је у Европи забрањено и за псе. За разлику од паса, Срби су увијек имали истанчан укус.* Ваљда због увозника којима је профит важнији од здравља народа. А и народу изгледа више годи било какво месо од оглоданих костију.

Нису само политичари захвална афористичка тема и дилема. Подједнако, ако не и више, захвалан је и народ. Њему се ДИБ обраћа пробраним ријечима. Не само зато да га не увриједи, већ да му

укаже како се треба поставити наспрам оних које је устоличио својим гласовима на изборима. Пракса је наиме показала да је... *Наш народ патриотски растројен. У таквом стању народ... Србији пропада, јер га води трула коалиција.* Докле, то ни онај горе не може знати. Извјесно је једино... *Народ ће стезати каиш док не пукне.* Да се то не би десило, афорист нуди алтернативни приједлог: *Чувајте овце, да овце не би чувале вас.* А гдје су овце, ту се нађу и вуци. Стара изрека о вуку и овци данас би гласила: гдје је вук сит, овце гарант нису на броју. Пребројте их, па ћете се и сами увјерити.

Афорист не би био то што јест да хумористичне стрелице и сатиричне жаоке, по принципу бумеранга, не упућује и самоме себи. Ни то он не чини ради злих намјера или и због изнуђене самокритике већ, прије свега, да се стави у равноправни положај с другим јунацима својих афоризама и других иронично-алегоричних мисаоних продуката. Тако скрушено пред огледалом, или пред попом, свеједно, признаје: *Верујем политичарима. Имам покварену машту.* Народу пак поручује: *Чувам стражу. Крадите!* Своме сљедбенику, уз дужно поштовање и недужно извињење каже, онако између редова: *Ма не умишљам да сам Бог. Веруј ми!* Као одани поклоних књиге и љубитељ масних вицева, без длаке на језику потенцијалним читаоцима открива: *На сајму књига нисам купио књигу вицева. Пљескавица је била маснија.*

На основу напријед виђеног из ауторовог и рецензентског угла могло би се рећи: *Што на уму,*

то на друму. И ускликнути: Рупе! А онда с добрим намјерама, јер је и пут до пакла поплочан добрим намјерама, посвједочити афоризмом: Имао је меру. Док му је нису узели.

Под афористичком заклетвом, допуњеном иронијом, алегоријом, сарказмом, сатиром, хиперболом и другим стилским фигурама и језичним украсима, изјављујем да ову књигу треба читати виšekратно, прије и после спавања и јела ако имате шта јести, да би се схватиле и запамтиле поуке и поруке које писац упућује свима онима до којих му је стало, као и онима којима је стало до њега и његовог писања. Јамчим да се нећете покајати и зажалити за изгубљеним вријемом. Јер, ко не чита, тај или скита или се ни за што не пита. А таквих је, откад је свијета и вијека на овој планети било онајвише. Због њих се оваква књига и пише. Кратка и јасна. Мисаоно дубока, тематски широка. Стилски кристално чиста, јер богатом лексиком блиста.

Шта још рећи на крају осим Игорове завршне поруке: *Када волиш, ништа те не мрзи.*

И баш зато: волите се људи! Мржњу оставите у прошлом времену. У перфекту, имперфекту или плусквамперфекту. Или пак у аористу. А држите се презента односно футура I или II. Ако вас граматика није напустила. Као оне који умјесто вас владају.

Иво Мијо Андрић

ТОРТУРА ДЕМОКРАТИЈЕ

Игор Браца Дамњановић, књижевник и афористичар, од своје појаве у књижевној јавности Србије и региона, скреће пажњу као стваралац који „наговјештава” шта хоће и може, али већ са сигурношћу зна шта неће и у чему не жели да учествује у искривљеној стварности на коју смо осуђени. Тежак је, али частан избор узети перо и започети борбу против ништавила, суровости, хипокризије и насиља утемељеног чињењем „хорди оних који нуде коначна рјешења, не пружајући никакву шансу генерацијама које долазе”.

ДИБ луцидно препознаје да посао сатиричара није да поправља и васпитава, већ да жигоше, разобличава и разара све оно што је извор девијација и многобројних људских зала, чија је свеприсутност значајно обележје у апсурду разуђеног времена у коме живимо. Он истински вјерује у иронију као моћну димензију духа, која даје снагу израза његовој суштинској упитаности над одсуством смисла нашег „конвексног времена”. Његов афоризам најчешће осликава, али понекад само констатује или „осјенчи искуствени став”, достижући форму снажне сентенце, која нас дотакне смислом, попут народне пословице.

Теме којима се ДИБ бави најчешће су актуелне и „ендемски наше”, али понекад и свевремене и свеопште, што његовим афоризмима даје посебну драж и умјетничку вриједност.

Дамњановић прије него заврши стару, не започиње нову причу, због чега његови афоризми дјелују као бескрајна сага, чак и онда кад „преск-аче” с теме на тему, „земећући трагове” враћањем вјечитим темама живота, жене, брака, љубави... То „заметање трагова” није из страха или опреза, (јер ДИБ је и по ерудицији и по снази умјетничког израза „млади сатиричар старога кова”), него из потребе да нам остави простора да, кад се поново вратимо на „горуће теме”, видимо да се све мијења осим политике, која се сваком времену „прилагођава немијењањем своје бити”, уосталом, као што и приличи једном од „најстаријих заната”.

Прати ДИБ све што кореспондира с нашим трајањем, свјестан истине „да је све туђе осим нашег времена”, мјерили га или не, тумачећи симболику разних календара, што једним бриљантним афоризмом и потврђује: *Кинезима је ово година мајмуна. Нама је то сваке четврте.* Тешко је ту не поставити питање шта би се томе могло додати, или одузети, да свима буде јасно, оно што нам се догађа, а што можда ни писац не би уочио да се безобразно не понавља!? Имају заиста смисла ти древни календари, као што и ДИБ има смисла, воље и умијећа, да стане раме уз раме са заиста надалеко познатим и признатим савременим српским сатиричарима, чија имена не наводим из обзира да кога не изоставим, јер је међу њима доста оних што тако набрајање не би смјело изоставити.

ДИБ-ов афоризам је нова „озбиљна пријетња” летаргији, тами и мучној тишини, које су нам

наметнуте узалудним чекањем, хучањима, брујањима, лупањима и још којекаквим неартикулисаним егзалтацијама, које нас заглушују одавно, а свакако још од времена када је ДИБ био тек рођен, у невремену које не престаје, а које се и њему догодило као „суђено”, идеално да постане сатиричар бритког пера, спреман и способан да предводи „своју генерацију бораца против вјетрењача” на овом uzavрелом дијелу земљиног шара.

Ова збирка, с правом можемо рећи, представља сјајну круну досадашњег ДИБ-овог стваралачког напора, али и одраз стрпљиво достизане умјетничке зрелости, као већ дуже вријеме запаженог књижевног ствараоца, који добро зна да афоризам код нас није доживио процват тек од 60-их година прошлог вијека, како многи мисле и желе представити, већ да је то књижевна форма која се овдје његује већ дуже од два вијека.

И тада, као и сада, не престаје борба с малограђанштином, неморалом, похлепом и глупошћу, које што су веће, чине афоризам све краћим и убојитијим, што ДИБ виртуозно запажа и хронолошки бележи, „живећи у нади да ипак постоји нада” да ће тај бисер ријечи бар мало допринијети „да нам се једном напoкoн склони oмчa с врата и копрена с очију.”

Због тога је ова збирка још један необорив аргумент против површних и неодрживих ставова да је афоризам сам себи довољна мјера и упитан жанр који не заслужује пажњу озбиљне књижевне критике у смислу његовог доприноса богатству на-

шег духовног наслеђа. Упркос томе и у инат савременој „антиафористичкој завјери” у књижевној критици, ДИБ-ов афоризам полако, упорно и сигурно крчи себи пут до будућих антологија афоризама.

Иако живимо у времену без логике, то бар нас сатиричаре не обавезује да логички не размишљамо, што ДИБ и те како упражњава, поентирајући: *Логично је да ће мртви гласати за владајућу странку. Она их је и сахранила, или Опозиција би му изашла на црту, да он није прешао све границе!*

Бити стваралац у времену у коме је највише оних који немају избора, избор „по сваку цијену” нема алтернативу, за оне који су спремни заборавити све и занемарити свакога, да би се доказали другима, с обзиром да не постоји начин да поправе вјеру у себе, осим да се заслијепе лажним сјајем или „одробијаном слободом стечене титуле”. У таквом окружењу, најисплативије је ћутати, а ту „сигурност у ћутању” најбоље и дефинише ДИБ-ов антологијски афоризам: *Академици и даље ћуте. Неки су захваљујући томе и постали академици.*

Пуно је читаних и прочитаних књига, а неке од њих никад и не успијемо до краја прочитати. Једна од њих је и ова збирка, у којој ћете, у златној ниски афоризама и неријетких филозофема, наићи на значајан број оних, који вас неће оставити равнодушним. Иако је у питању „првијенац”, вјерујем да ћете је са задовољством имати у својим библиотекама и враћати јој се као „читаној, а не прочитаној”, а како и не би кад се ту налазе афоризми по-

пут: *Живот је полигон за други свет; Кад је вођа ђубре, земља је неплодна; Изгубљен случај се најлакше пронађе; Хоћемо у Европу по сваку цену. А то ће скупо да нас кошта; Не требају нам страни играчи. Имамо ми и својих проблема; Жене имају женске проблеме. Мушкарци имају жене, и многи други, који плијене својом мисаоном снагом, спонтаношћу и оригиналношћу, истовремено се намећући својом једноставношћу, остављајући утисак, да су нам „узети са врха језика”, као да је то било оно што смо одавно жељели рећи, али га нијесмо успјели умјетнички стилизовати.*

Због ових и многих других зашто и зато с особитим задовољством препоручујем рукопис за објављивање, како би што прије угледао свјетлост дана и доспјео у руке пробирљиве читалачке публике.

Владислав Влаховић

ДУБОКА ДРЖАВА У ПЛИЊАКУ

Игор Браца Дамњановић ДИБ је један од плејаде младих, а већ зрелих, сатиричара који у себи носи дух непристајања на све негативно што његово оштро око примети, а његова побуна је саткана од хуморно-сатиричних критика. Ипак, бити бојовник који је у првим редовима војске најбољих светских сатиричара, није мала ствар, већ велика обавеза да оправда свој рад видљив већ деценију уназад.

Добар афористичар сатиричне боје не може да се створи, он се рађа с карактеристикама расног сатиричара: проницљив, оштрог ока и ума, обдарен да структурира оно што види и осећа, а да све то добије и литерарну вредност. ДИБ је од оних аутора што живе с проблемима друштва, дише с људима који носе тегобно време на својим леђима, морални је ослонац за потлачене и обесправљене, а пре свега, он је глас свога народа и као такав одудара од осредњости.

Он с мало речи саопштава свој став, било да се ради о политичким вратоломијама или еротским. Читајући и анализирајући његове радове, видљиво је да има велики распон интересовања и обликовања стварности коју види својим очима и духом. Анализа га доводи до минијатура с видљивим трагом вапаја за правдом. Правдољубивост га одводи у друштвену стварност скривену за обичног посматрача. Оно што је за некога неприметно, за њега

је сазнање, оно му омогућава да буде критичан, да је путоказ ка кривцима, рушитељима мита о срећном животу у благостању који заслужује његово височанство народ. ДИБ је уласком у проблематику стварања оваквог битисања пронашао начин за критику свега постојећег што ствара мрачну слику нашег друштва. *Политичари се морају поправити. Много су покварени.*

Као и сви сатиричари, и ДИБ будно прати збивања у друштву и уочава главне кривце за овакво стање ствари. Али, иза сваког његовог афоризма крије се и могуће решење проблема, иако је из теорије познато да сатира не може да промени ток ствари већ само да да свој суд, да упре прст у разлоге које су довели до оваквог стања.

Највећа препрека сатиричара је погрешно тумачење афоризма што доводи у опасност његову вредност. Двосмисленост, увијеност, неприхватљива порука за одређени друштвени круг крије тиху опасност отупљивања вредности афоризма, а тиме и оспоравање квалитета аутора. Тај корак је ДИБ успешно савладао, ослањајући се на своју интуицију, свој дар запажања, оштроумност, компатибилност са стварношћу, користећи све могућности литерарне оружарнице... Његов крајњи резултат је презентација афоризма у распону од филозофије до политике: *Наши политичари јесу мали, али су већ научили како се пузи.*

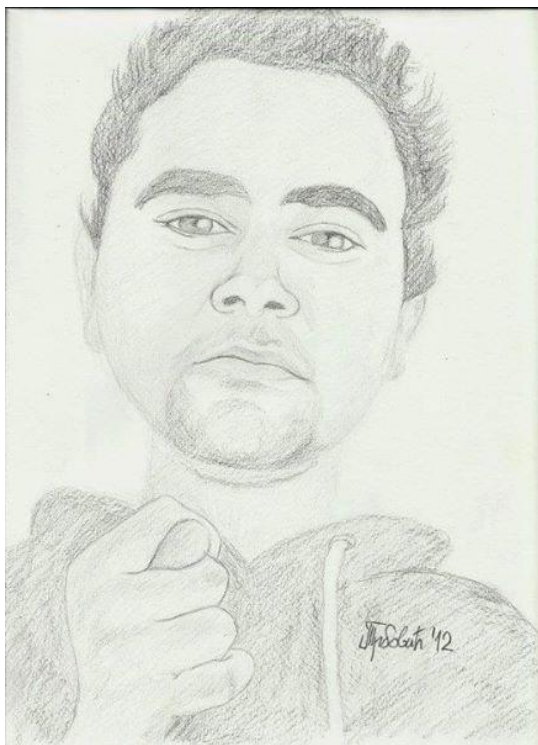
Духовитост и парадоксалност се морају спојити у целину, како би могле да се уоквире материјалне и моралне вредности једнога народа и

друштва. Непојмљиво је да друштво вођено моралним богаљима иде убрзаним кораком. ДИБ је то апсолвирао и на тој основи стварао своје радове попут модуларног лајтмотива за његову земљу и регион. Парадоксалност је постављена тако да доводи до мисаоности и духовитости афоризма. Порука је јасна, иако је скривена под плаштом незаинтересованости.

Поред поменутих карактеристика, за расног сатиричара најважније је да буде и храбар и доследан како би могао да поправља стање ствари. Својим критичким ставовима проистеклим из дубоких размишљања о друштву са симптомима лудила, он мора да буде начисто да је његов став, уоквирен бунтовношћу, потенцијални предводник групе бројних истомишљеника. То значи да о свему мора да има свој суд, како би аутоцензору предочио изглед идеалног друштва: *У лудници је боље него у скупштини. У лудници се нико не прави паметан!*

Да ДИБ воли оно што ради показује и његов беспштедни рад на популаризацији хумора и сатире на Балкану. *Шипак* је једно од малобројних места где су заступљени аутори са свих страна. Не штедећи себе, из недеље у недељу пратећи дешавања на балканској сцени, ДИБ потврђује да је љубав према хумору и сатири, најтежим књижевним облицима, важан фактор у њиховом стварању.

Васил Толевски

Портрет аутора (Мане Трбовић)

Карикатура Милорада Ранкова

Карикатура Кети Радевске

Карикатура Мира Георгијевског

БЕЛЕШКА О АУТОРУ

Игор Браца Дамњановић ДИБ рођен је 17. 5. 1989. године у Београду. Пише афоризме, песме, приче, драме и хаику.

Радови су му објављивани у часописима, новинама, зборницима, антологијама у земљи и иностранству. Превођен је на више језика.

Вишеструко награђиван. Значајније награде за сатиру су награда *Млади тинар*, Пљевља, *Вибова награда*, Београд, награда за афоризам на *Двадесетом фестивалу црногорског хумора, сатире и карикатуре*, Даниловград.

Оснивач је и главни и одговорни уредник часописа и портала за хумор и сатиру *Шипак*.

Члан је *Београдског афористичарског круга* и *Светске хаику асоцијације* (WHA) са седиштем у Јапану.

Основне и мастер студије завршио је на *Учитељском факултету* у Београду.

Живи у Дражевцу код Београда.

Карикатура Мира Георгијевског

САДРЖАЈ

Афоризми.....	5
Сатиричар садашњости и будућности (<i>Александар Чотрић</i>).....	89
Не, не пуцај! (<i>Сабахудин Хаџиалић</i>).....	93
Садашње и прошло вријеме (<i>Иво Мијо Андрић</i>).....	96
Тортура демократије (<i>Владислав Влаховић</i>).....	101
Дубока држава у плићаку (<i>Васил Толевски</i>).....	106
Белешка о аутору.....	113

БИБЛИОТЕКА ЖДРАЛ

Зоран Додеровић
СЛЕПИ КОЛОСЕК

Александар Павић
ДИВЉЕ ГУСКЕ ПРЕЛЕЋУ ЗВЕЗДЕ / WILD
GEESE FLYING OVER THE STARS

Јован Крагујевић
ДУХОВНЕ ФРАКТУРЕ

Александар Шево
ДЕЛИЋИ ОГЛЕДАЛА

Милан Токин
ГОДИШЊА ДОБА

Ференц Тот
ФРЕСКА

Милосав Додеровић
СРЕБРНИ ГРАФИТИ

Александар Шево
ЛИШЋЕ ПОД НОГАМА

Игор Браца Дамњановић ДИБ
НИШТА ЛИЧНО

Игор Браца Дамњановић ДИБ
НИШТА ЛИЧНО
Нови Сад, 2020

Библиотека Ждрал
Књига 9

Уредник
Зоран Додеровић

Лектор
Александар Шево

Коректор
Кармен Антић

Корице
Саша Јовановић

Издавач
Књижевно-еколошки клуб српско-јапанског
пријатељства „Ждрал”, Нови Сад

За издавача
Александар Павић

Припрема и штампа
НаисПринт, Ниш

Тираж
300 примерака

ISBN-978-86-81308-08-0

鶴

Књижевно-еколошки клуб
српско-јапанског пријатељства
文学とエコロジー
セルビア日本友好クラブ

На корицама: Миро Георгијевски, карикатура

Избор афоризама: Вељко Рајковић, Подгорица;
Владислав Влаховић, Подгорица; Иво Мијо Андрић, Загреб;
Васил Толевски, Скопље; Сабахудин Хаџиалић, Сарајево;
Александар Чотрић, Београд

СIP - Каталогизација у публикацији
Библиотеке Матице српске, Нови Сад

821.163.41-84

ДАМЊАНОВИЋ, Игор, 1989-

Ништа лично : афоризми / Игор Браца Дамњановић ДИБ. - Нови Сад : Књижевно-еколошки клуб српско-јапанског пријатељства "Ждрал", 2020 (Ниш : Наиспринт). - 113 стр. ; 17 см. - (Библиотека Ждрал ; књ. 9)

Тираж 300.

ISBN 978-86-81308-08-0

COBISS.SR-ID 17655561